

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Eina nuo 1948 m.

SESTADIENIS

Nr. 10 (4203)

Anykščiai,

1981 m. sausio mėn. 24 d.

Kaina 2 kap.

PARTIJOS PLANAI—MŪSŲ PLANAI

Pagrindinės kryptys aptartos politšvietimo mokyklose

Rajono politinio švietimo sistemos 194 mokyklose plačiai buvo aptariama TSKP CK projekto „Pagrindinės TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptys 1981—1985 metams ir laikotarpiui iki 1990 metų“ medžiaga. Du užsiėmimus šiam dokumentui aptarti skyrė 81 partinio švietimo, 88 ekonominio mokymo bei 25 komjaunimo politinio švietimo mokyklos. Projekto svarstyme dalyvavo 5116 politinių mokyklų klausytojų.

Tam likusiai skirti politinio švietimo užsiėmimai, įvykę „Lenino keliu“, M. Melnikaitės, K. Staro, Levaniškio, „Gimtosios žemės“ kolūkiuose. Statybos ir remonto valdyboje, Mechanizuotoje kolonoje, Tarpkolūkinėje statybos organizacijoje, J. Biliūno, Kavarsko, Troškūnų ir kitose vidurinėse mokyklose, pasižymėjo giliu politiniu turiniu, kryptingumu, dalykiškumu. Projekte keliamos mintys buvo glaudžiai siejamos su šių kolektyvų perspektyvomis ir konkrečiais uždaviniais. Užsiėmimų metu klausytojai pateikė konkrečių pasiūlymų darbo organizavimo tobulinimui, gamybos efektyvumo didinimui, žmonių gerovės kėlimui ir jų darbo sąlygų gerinimui. Daug vietos užsiėmimuose buvo skiriama apie asmenybės ugdymą, kolektyvo narių iniciatyvos ir gamybinio aktyvumo skatinimą. Pavyzdžiui, „Lenino keliu“ kolūkio politinio švietimo ir komunistinio darbo mokyklų (propagandistai R. Paltinas ir G. Kovenė) užsiėmimuose giliai ir dalykiškai buvo nagrinėjami TSKP CK projekto pagrindiniai teiginiai, juose pateikta nemaža vertingų pasiūlymų. Augalininkystės padalinio vadovė komjaunuolė Regina Juodėnienė siūlė greičiau ūkyje pastatyti vaikų darželį, kad jaunos moterys, vaikus palikusios darželyje, galėtų aktyviai įsijungti į gamybą. Ūkio traktorininkas-kombainininkas, Spalio revoliucijos ordininkas Bronius Kovas savo pasisakyme kvietė darbo draugus visokeriopai stiprinti mechanizatorių kolektyvo darbo drausmę, atkakliau kovoti už darbo kokybę, šeiminingai taisyti žemės ūkio techniką. Savo asmeninius socialistinius įsipareigojimus, skirtus pirmajam ketvirčiui, jis pasižadėjo įvykdyti iki TSKP XXVI suvažiavimo atidarymo dienos. Vairuotojas Povilas

Rimkus kvietė politmokyklos klausytojus kiekvieną patikėtą darbą atlikti stropiai, kad savo pareigingumu, darbštumu išreikštum dėkingumą partijai už jos skiriamą didelį rūpestį žmogaus gerovei kelti. Jauna komunistė Nijolė Maišienė, užsiėmimo metu pasidalindama mintimis apie jaunimo atliktus darbus, jaunuolių auklėjimo, jų prasmingo laisvalaikio organizavimo problemas, kvietė jaunuosius gamybininkus savo šauniais darbais tęsti vėleranių komunistų tradicijas, nes praeityje šio krašto nemaža žmonių buvo tapę aktyviais kovotojais už Tarybų valdžią. Ji siūlė suburti jaunimą į aktyvesnę meno, saviveiklos ir sportinę veiklą.

Idomias mintis užsiėmimuose kėlė ir šio ūkio vadovas, LTSR nusipelnęs žemės ūkio darbuotojas Aleksandras Slavenskas bei partinės organizacijos sekretorius Vytautas Bagdonas, kurie papasakojo apie tai, kokius konkrečius uždavinius reikės įgyvendinti XI penkmečio eigoje, sprendžiant socialinius klausimus kaime. Ypač numatoma naujas buitines paskirties pastatus ir gyvenamaisiais namais papuošti Vaitūnų gyvenvietės, rūpestingą dėmesį ateičiai skirti gyvenvietės išplanavimui, aplinkos tvarkymui ir apželdinimui.

Dalykiškai TSKP CK projekto teiginius ir nužymėtus didingus uždavinius, juos glaudžiai susiedami su žemdirbių kolektyvui iškilusiais uždaviniais, nagrinėjo M. Melnikaitės kolūkio politinio švietimo mokyklos klausytojai. Šios mokyklos propagandistas S. Puodžiukas naudojo idomias užsiėmimų formas, skirdamas klausytojams konkrečias namų uždavinius.

Kai kurie kiti propagandistai, kalbėdami apie naujojo penkmečio perspektyvas, linkamai panaudojo ir naujausius dokumentinius kino filmus.

Medicinos darbuotojai, nagrinėdami TSKP CK projekto medžiagą, ją stengėsi tampriau susieti su tais uždaviniais, kuriuos reikės įgyvendinti, siekiant gerinti rajono gyventojų medicininį aptarnavimą. Medikai pasiūlymą įgyvendinti kelių sieki, kad socialistiniame lenktyniavime bei sąjūdyje už komunistinę pažūrą į darba

dalyvautų 91 proc. rajono medicinos darbuotojų, o tai trečdaliu daugiau, lyginant su X penkmečiu.

Mūsų, Žaliosios aštuonmetės mokyklos mokytojų kolektyvas ypač giliosi į partijos dokumente nužymėtus uždavinius, liečiančius jauniosios kartos mokymą ir auklėjimą. Buvo kalba apie parengiamąsias klases šešiamečiams, kurios bus organizuojamos perspektyvoje. Reikės ateičiai dar labiau stiprinti tėvų pedagoginį švietimą. Kartu susimąstėme ir apie tai, kokių priemonių reikės imtis tėvų atžvilgiu, kurie nelabai domisi savo vaikų elgesiu ir mokymusi. Juk kai kurie tėvai dar retais svečiais būna mokykloje rengiamuose tėvų susirinkimuose, užtat galvojame užtikrinti tampresnį pedagogų bendradarbiavimą su tėvų darbaviečių atstovais, gamybinių padalinių vadovais.

Atsakinga ir garbinga propagandistų pareiga — kuo kruopščiau pasiruošti kiekvienam užsiėmimui, kad pradedant nuo kovo mėnesio klausytojai giliai ir visapusiškai užsiėmimų metu nagrinėtų TSKP XXVI suvažiavimo medžiagą ir ją vadovautųsi savo praktinėje veikloje.

M. Sablevičienė
Rajono politinio švietimo metodinės tarybos pirmininko pavaduotoja, Žaliosios aštuonmetės mokyklos direktorė

VIENINGOS POLITINĖS DIENOS RENGINIAI

Su dideliu politiniu pakilimu rajono darbo žmonės, komunistai ir komjaunuoliai, įvykusiuose darbo kolektyvų, partinių, profsąjunginių ir komjaunimo organizacijų susirinkimuose aptarinėjo TSKP CK projekte „Pagrindinės TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptys 1981—1985 metams ir laikotarpiui iki 1990 metų“ nužymėtus didingus uždavinius ir ryškias perspektyvas, nukreiptas tolesniam liaudies gerovės kėlimui.

Pagrindinėse kryptyse atsispyndintys teiginiai bei iškilę kolektyvams konkretūs uždaviniai vėlgi susilaukė praeitą trečiądienį platesnio aptarimo, organizavus Vieningos politinės dienos renginius gamybiniuose kolektyvuose, statybinėse organizacijose, mokyklose bei kituose kolektyvuose. Politinės dienos metu į darbo kolektyvus atvyko susitikti su darbo žmonėmis ir surengti pranešimus afsakingi respublikos ir mūsų rajono partiniai, tarybiniai ir ūkiniai or-

ganų darbuotojai.

LTSR paruošų ministras L. Kareckas ir LKP Anykščių rajono komiteto pirmininkas sekretorius, LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatas J. Pesekas dalyvavo susitikime su K. Staro kolūkio žemdirbiais. Aktualūs kapitalinės statybos, darbo našumo didinimo ir darbų organizavimo tobulinimo uždaviniai, pažangių metodų taikymo ir kiti rangovinių statybinių organizacijų darbuotojams iškilę uždaviniai, atsispyndintys Pagrindinėse kryptyse, buvo plačiai aptarti Anykščių statybos ir remonto valdybos, TSO, Kilnojamosios mechanizuotos kolonos ir Mechanizuotos kolonos atstovų susitikime su LTSR valstybinio statybos reikalų komiteto pirmininku A. Aksomitu ir rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininku A. Budavičiumi.

Pas Anykščių autotransporto įmonės ir Autokelių valdybos darbuotojus lankėsi LTSR automobilių trans-

porto ir plentų ministro pavaduotojas P. Makrickas ir partijos rajono komiteto atstasis sekretorius D. Grabusovas.

Į Anykščių kultūros rūmų posėdžių salę susirinkę rajono kultūros įstaigų, Rysių mazgo ir rajono laikraščio „Kolektyvinis darbas“ redakcijos darbuotojai išlausė Lietuvos TSR Valstybinio leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojo J. Remeikos pranešimą.

Vieningos politinės dienos renginiai taip pat įvyko Svėdasių ir Kavarsko vidurinėse mokyklose, „Aukštakalnių“, „Gimtosios žemės“, „Vienybės“ kolūkiuose, Elmininkų eksperimentiniame ūkyje, Raguvėlės ir Sodninkystės tarybinuose ūkiuose bei kituose kolektyvuose, kuriuose dalyvavo rajono partinių, tarybinių, profsąjungų, komjaunimo ir kitų organizacijų atsakingi darbuotojai.

„K. d.“ inf.

Gera pradžia

Sodninkystės tarybinio ūkio žemdirbiai aktyviai įsijungė į socialistinį lenktyniavimą garbingai sutikti TSKP XXVI suvažiavimą, pirmą laiką įvykdyti XI-ojo penkmečio pirmųjų metų gamybines užduotis. Šiuo metu dirbančiųjų dėmesio centre — pasiruošimas pavasario darbymečiui, laukų tręšimas organinėmis trąšomis, geras gyvulių žemėjimas.

Pats darbų įkarštis ūkio mechaninėse dirbluvėse. Nu-matytais terminais į rikiuotę grįžta atremontuoti traktoriai, žemės ūkio inventoriai. Sparčiai savo plieno žirgus atremontavo Česlovas Asačiovas, Algis Micka. Mechanizatoriai Serapinas Leita ir Vytautas Kirkus jau paruošė darbui savuosius javų kombainus. Tuo tarpu jų darbo draugai Stasys Sablevičius, Povilas Ražanas, Petras Rerivasas į laukus veža organines trąšas.

Daugiau kaip 700 tonų šios vertingos trąšos jau laukiuose.

Per praėjusius metus Sodninkystės tarybiname ūkyje iš kiekvienos karvės primelžta vidutiniškai po 3911 kg pieno — beveik visu fukslančiu daugiau, negu rajono vidurkis. Nelengvomis šių metų gyvulių žemėjimo sąlygomis čia dedamos visos pastangos nepažinti gamiamos produkcijos. Antai pirmaujanti melžėja Julė Patumsienė 1980 metais iš kiekvienos prižiūrimos karvės primelžusi po 4237 kg pieno, per pirmąsias dvi šių metų savaites primelžė po 170 kg. Nors karvių banda šiame ūkyje ne itin gausi — 368 galvijai, Pagirių karvių fermos melžėjų kolektyvas jau primelžė daugiau kaip 70 tonų pirmarūšio pieno, kurio 60 tonų jau parduota valstybei.

R. Jonkus

K. Staro kolūkio traktorininkas Boleslovas Kapleris kiekvieną uždavotį atlieka kuo sąžiningiausiai. Vasarą sparčiai dirbo javų kombainu, rudeni — arė dirvas, o šiuo metu šio darbštaus mechanizatoriaus svarbiausias rūpestis — gerai suremontuoti plieno žirgą naujam darbų sezonui.

Boleslovas Kapleris įsipareigojo savąjį traktorių atremontuoti iki LKP XVIII-ojo suvažiavimo atidarymo dienos.

J. Junevičiaus nuotr.

Geriausl rajono mechanizatoriai (1980 m.)

Ūkio pavadinimas	Mechanizatoriaus pavardė, vardas	Traktoriaus markė	Atliko sut., et. ha per metus	Pasiekė pamainos išdirbį sut. et. ha	Sutaupė degalų nuo normos proc.	Darbu kokybė
„Atžalynas“	Andriūnas Alfonsas	T-150K	5617	17,3	7,9	1. gera
„Anykščių šilėlis“	Strazdas Albinas	K-701	4584	35,9	9,8	1. gera
„Aukštakalnių“	Urbanas Algis	DT-75	2285	11,9	6,0	1. gera
Andrioniškis	Buitvydas Apolinaras	T-74	2220	11,6	10,3	1. gera
„Gimtoji žemė“	Marcinkevičius Povilas	T-74	1940	12,6	7,3	gera
Elmininkų eksp. ūkis	Dily Albinas	MTZ-82	2976	11,3	10,6	1. gera
Staškūniškio t. ūkis	Daniūnas Jonas	MTZ-80	2200	8,6	10,2	gera
„Gimtoji žemė“	Bareckas Povilas	MTZ-50	1989	7,8	5,4	gera
Andrioniškis	Strolia Antanas	T-16	608	7,9	5,0	gera
„Už taiką“	Eigelis Povilas	T-40	1959	7,2	3,2	gera

Žemės ūkio valdyba

NAUDINGAS IR VALSTYBIŠKAI SVARBUS DARBAS

TSKP CK ir TSRS Ministrų Taryba priėmė nutarimą „Dėl papildomų priemonių žemės ūkio produkcijos gamybai didinti piliečių asmeniniuose ir pagalbiniuose ūkiuose“. Nutarime pažymima, kad partiniai, tarybiniai ir žemės ūkio organai, skirdami nuolatinį dėmesį visokeriopam žemės ūkio produkcijos gamybos vystymui kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose, kartu atlieka tam tikrą darbą siekiant didinti jos gamybą ir kolūkiečių, darbininkų, tarnautojų bei kitų piliečių asmeniniuose ir pagalbiniuose ūkiuose.

Tačiau dar toli gražu panaudojamos ne visos galimybės didinti mėsos, pieno, kitos produkcijos gamybą piliečių asmeniniuose ir pagalbiniuose ūkiuose. Vietiniai partiniai, tarybiniai ir žemės ūkio organai, profsąjungų organizacijos, tarybinių ūkių ir kolūkių vadovai kai kuriose vietose nepakankamai prisideda prie to, kad kiekviena šeima kaimo turėtų daržą ir augintų savo ūkyje gyvulius ir paukščius, kad kuo daugiau šeimų įsigytų karves.

Pripažinta, kad būtina įgyvendinti papildomas priemones, kurios įgalintų pagerinti sąlygas kolūkiečiams, darbininkams, tarnautojams ir kitiems piliečiams tvarkyti asmeninius ir pagalbinius ūkius, pakelti kolūkių, tarybinių ūkių ir kitų žemės ūkio įmonių, taip pat vartotojų kooperacijos organizacijų suinteresuotumą geriau panaudoti piliečių ūkių galimybes didinant žemdirbystės ir gyvulininkystės produktų gamybą ir pardavimą.

Tarybiniams ūkiams, kitiems žemės ūkio įmonėms eidžiama, o kolūkiams rekomenduojama griežtai saanorišku pagrindu sudaryti u kolūkiečiams, darbininkams, tarnautojams ir kitiems piliečiams, gyvenančiams jų teritorijoje ir sąžiningai dalyvaujančiams visuomeninėje gamyboje, taip pat su pensininkais sutartis dėl gyvulių paukščių auginimo bei upirkimo ir dėl pieno perdirbtiaus supirkimo. Nustatyta, kad gyvulių, auginamų pagal sutartis, skaičius gali būti priimtas gyvulių, kurie yra kolūkiečio šeimos kolūkiečio kiemo, darbininkų, tarnautojų ir kitų piliečių asmeninė nuosavybė, laikymo normos.

TSKP CK ir TSRS Ministrų Taryba pavedė parengti patvirtinti tiplines sutartis dėl gyvulių ir paukščių auginimo bei supirkimo ir pieno perdirbtiaus supirkimo piliečių asmeniniuose

pagalbiniuose ūkiuose, numatant šiose sutartyse kolūkių, tarybinių ūkių ir kitų žemės ūkio įmonių pareigas padėti kolūkiečiams, darbininkams, tarnautojams ir kitiems piliečiams apsirūpinti gyvulių ir paukščių prieaugliu, pašarais ir gauti ganyklas, šienaujamas pievas ir kitas paslaugas, taip pat pagamintos produkcijos realizavimo tvarką ir apmokėjimo sąlygas.

Piliečių asmeniniuose ir pagalbiniuose ūkiuose laikomus gyvulius, kurių skaičius neviršija normų, nustatytų kolūkių įstatuose ir galiojančiuose įstatymuose, jų savininkas savo nuožūra naudoja savo poreikiams tenkinti, jie gali būti realizuojami vartotojų kooperacijos organizacijoms pagal sutartis kainas, parduodami turgavietėse, valstybinėms paruošų organizacijoms, taip pat naudojami kitiems reikalingiems.

Rekomenduota kolūkiams, tarybiniams ūkiams ir kitiems žemės ūkio įmonėms suteikti kolūkiečiams, darbininkams, tarnautojams ir kitiems piliečiams, sudariusiems su šiais ūklais, taip pat su vartotojų kooperacijos organizacijomis sutartis dėl gyvulininkystės produkcijos gamybos, papildomus žemės sklypus pašariniams kultūroms auginti tiek sodininkų žemių, o reikalaujant ir laikinai ūkių nenaudojamų žemių ribose.

Dalis priimto dokumento nutarimų liečia kolektyvinės sodininkystės ir daržininkystės vystymą. (TASS-ELTA)

LKP XVIII suvažiavimo delegatai

Komunistės Zitos Skaržauskienės vadovaujamo gyvulių auginimo kolektyvo rezultatai — be abejo, prilygsta prie svariųjų. Pernai šioje fermoje vidutiniškai iš kiekvienos karvės primelžta po 3424 kilogramus pieno. Pasiekti šią ribą — neįgyvendinama daugelio ūkių specialistų svajonė.

Šią žemą levaniškiečių sutiko, sukaupę vis tik mažokai gyvuliams reikalingų pašarų. Šiaudų — ir tų karvėms kasdien galima atseikėti tik po nedidelį glėbėlį. Pašaruose trūksta vitaminų, baltymų. Į šiuos reikalus iš šalies pažvelgus, gamybos smukimas atrodytų neišvengiamas. Bet štai, susitinkame eiliniame specialistų seminare su karvių fermos vedėja, ir ši ramiai pasakoja apie padėtį.

— Išmilžiai nekrenta žemiau pernykščio lygio. Pašarus tiksliai seikėjom, užtat antrajai žiemos pusei jų likę tikrai nemažiau, kiek sušerta per pirmąją.

Už šių paprastų žodžių slypi atkaklus kasdienis darbas, įveikiant aibę rūpesčių, galvosūkių, nuolat išskylančių gyvulių auginimo kolektyvo vadovei.

Sakoma, jog gerieji žmogaus bruožai išryškėja dramatiškų konfliktų, nelauktų situacijų akivaizdoje. Komunistės Zitos Skaržauskienės gyvenimas jau daug metų teka ramia, įprasta vaga. Bet kai pagalvoji — labai daug šiai moteriai reikia jėgų ir ištvermės, kad ji išliktų vis tokia pat reiklia, kovinga fermos šeiminkine, nepakenčiančia jokio apsilėdimo, nė mažiausio patvar-

kymo neatidėliojančia rytdienai.

Sios komunistės savybės neatskiriamos nuo mikroklimato partinėje organizacijoje ir visame levaniškiečių kolektyve. Zita prisimena, kaip ją, dar jauną Salų tarybinio ūkio technikumui absolventę, sutiko kolūkio pirmininkas, patyręs propagandistas Sergejus Samšonovas. Vienas svarbiausių jo patarimų buvo — gerbti kol-

moterys jau daugelį metų melžia po 50 karvių ir netgi pasiekia produktyvumo rekordus?

Taip jau susiklostė reikaliai, kad visos moterys Levaniškio pieno fermoje va-gyvenusios. Viena jų, Elena Skaržauskienė, senokai gauda pensiją, bet darbo nemeta. Šiai fermos veterane, melžėjoms Reginai Mincienei, Albinai Mockevičienei ir visoms jų draugėms su kau-

tai kas ji pavaduos? Norėta pabrėžti — pavaduos taip, kad grįžusiam į darbą pagrindiniam auginimojui netektų griebtis už galvos dėl sumažėjusių išmilžių, priesvorių.

Visa tai būtų lengviau sprendžiama problema, jei kolūkyje liktų daugiau jaunimo. Deja, kličių šioje srityje levaniškiečiams įveikti tenka labai daug. Beveik visi jų vaikai, baigę pradinę, tęsia mokslus Raguvos vidurinėje mokykloje. Ten — kitas rajonas, savi profesinio orientavimo planai. Ant ra vertus, jaunam vaikinui ar merginai Levaniškyje nuobodoka: kultūros namų nėra, nelengvai buriasi savi-veiklininkų kolektyvas, o sporto mėgėjų gretos iš viso negausios. Sukūrei šeimą — vėl bėdos: vaikų darželio nėra, moteris ilgai turi pasisųvesti vaikų auklėjimui ir namų apyvokai.

Ne taip seniai levaniškiečiai svarstė TSKP Centro Komiteto pateiktą partijos XXVI suvažiavimui projektą. Jame daug aktualių, svarbių minčių apie tai, kad būtina ryžtingiau spręsti kaimo socialines problemas. Taip, reikia tikėtis, ir bus padaryta. Zita įsivaizduoja, jog penkmečio pabaigoje ji vadovaus erdviam fermų kompleksui, kur visi darbai bus mechanizuoti, kiekviena melžėja prižiūrės po 50 ir daugiau karvių. Dalį darbo veteranų iki to laiko pakeis jaunimas. Gyvulių auginimui turės daugiau poilsio, jų laisvalaikis taps turiningesnis, įdomesnis. Tai graži svajonė, o kartu ir realūs planai. Juos įgyvendinant, atkakliai teks pasidaruoti bendraminčiams kolūkio komunistams, visam žemdirbių kolektyvui.

D. Binkys

SĖKMĖS PASLAPTYS

ūkiečio asmenybę, vengti pažeminimų, užgauliojimų. Ne griežtais įsakiniškais, administravimu, o nuoširdžiu, įtikinamu pokalbiu, asmeniniu pavyzdžiu reikia sužadinti žmonių pasiryžimą darniau dirbti, gražiau gyventi. Šio principo fermos vedėja tvirtai laikosi. Ir šiuo sunkiu žiemojimo laikotarpiu nebuvo fermoje triukšmo, nesusipratimų: visi žmonės gerai žino savo pareigas ir stropiai jas vykdė.

Jau antri metai, kai Levaniškio kolūkio komunistai sumanią fermos vedėją renka savo partinės organizacijos biuro nare, o šiomet ir rajono partinė organizacija jai pareiškė didžiulį pasitikėjimą — išrinko delegatę į respublikinės komunistų forumą. Šį pasitikėjimą Zitai buvo malonu pajusti, bet kartu jis verčia ir su nerimu pagalvoti apie tai, jog draugai partiečiai tikisi iš jos kažko daugiau, negu iki šiol fermoje nuveikta.

Taip, komunistui negalima sustoti vietoje ir įsivaizduoti, jog jau viskas pasiekta, nieko nebelikę atnaujinti ir tobulinti. Kodėl jų fermoje

pu pakanka ištvermės, kantriybės. Jos sunkių darbų užgrūdintos nuo vaikystės. Bet vyresnio amžiaus žmogų nepatikus naujovėms. Zita prisimena, kaip ilgai moterys vengė mechanizuoto melžimo. Atsineš melžėja aparatą, pasidės ant grindų, o pati čiumpa melžti rankomis ir tik žvairuoja į šalį — kad specialistas neužkluptų... Su dideliu vargu šią naują baimę pavyko įveikti. Lygiai taip dabar sunku organizuoti melžimą į pieno linijas. Štai dar problema: vienos moters norėtų gauti poilsio dienas. Kitos — nė už ką. Tai per mažą uždirbiamą, tai pakaitinė gyvulių sugadinsianti. Pastarasis argumentas ne tyčia prasimanytas. Maža kolūkyje darbo rankų, todėl nelengva rasti sąžiningą, nuovokų ir stropų žmogų, sutinkantį dirbti pakaitiniu melžėju. Ir iš viso, anot Zitos kolegės Onos Narbutienės, vadovaujančios galvijų prieauglio fermai, dabar specialistas gulusi ir keliai su nerimu: jei nors vienas gyvulių auginojas susirgs, išvyks į laidotuves ar vestuves —

Veisliniam prieaugliui — rūpestingiausią priežiūrą

Šiais metais sunkios žiemojimo sąlygos, todėl ūkių specialistai turi parodyti didelį sumanumą, organizacinius gabumus, pasitvarkydami, kad kuo racionaliau būtų panaudoti turimi pašarų rezervai ir pasiekti geri gamybiniai rodikliai.

Ypač svarbu prižiūrėti karvių bandos ateitį — veislinės telyčias — ir gauti gerus jų priesvorius.

Sumaniai šiuos klausimus sprendžia „Anykščių šilelio“, „Gimtosios žemės“, „Lenino keliu“, Levaniškio, Svėdasų, „Svyturio“ kolūkių, Sodinin-kystės tarybinio ūkio specialistai. Šiuose ūkiuose pernai vyresnių kaip 6 mėn. amžiaus telyčių vidutinis priesvoris per parą buvo didesnis kaip 500 gramų. Šių ūkių gyvulininkystės darbuotojai daug dėdą pastangų, ieško būdų, kad pasiektų priesvoriai nesumažėtų.

Tačiau to negalima pasakyti apie „Ateities“, „Atžalyno“, „Puntuko“, Skiemonių kolūkius, kuriuose šios amžiaus grupės telyčių vidutinis priesvoris per parą nieksiekia net 300 gramų. „Ateities“ kolūkyje skundžiamasi pašarų stoka, tačiau į akis

krenta nemaža aplaidumo, neūkiškumo faktų. Debeikių fermoje veršelių iki 6 mėn. amžiaus garduose šlapia, nepakreikta, reguliariai neišvalomas mėšlas, tvartas neapsildomas. Vyresnių telyčių tvartė dar iki šiol neužsandarintos durys ir šviečia didžiulės skylės.

Siame ūkyje patalpų nestokojama. Debeikių karvidėje yra įrengta gera patalpa mažų veršelių laikymui, tačiau kol kas visi veršeliai laikomi karvidėje pririšti ant praejimo takų, nes nesurandama žmogaus, kuris rūpintųsi veršelių patalpos apšildymu. Maži veršeliai čia pagirdomi tik du kartus per parą.

„Puntuko“ kolūkyje veršelių iki 6 mėn. amžiaus priesvoriai prasčiausi rajone ir tesiekia vos 325 gramus. Veršidė, kurioje laikomi iki 1 metų amžiaus veršeliai, yra šalta, drėgna. Šio kolūkio specialistai retai tikrina reikalingas fermose, todėl jose neišvengiama netvarkos, aplaidumo.

Stokojant pašarų, šilti tvartai, normalios gyvulių

laikymo sąlygos yra didelis rezervas didesniems priesvoriams gauti.

Ziemojimo laikotarpiu, o ypač trūkstant pašarų, labai neryškios būna karvių bei telyčių rujos. Eilėje ūkių taikomas papildomas atlyginimas fermų darbuotojams už pastebėtas rujojančias karves arba telyčias. Ši priemonė davė teigiamų rezultatų: daugiau galvijų buvo apseklinta. Šių metų apsi-veršavimui nemaža apseklinta telyčių „Aušros“, „Lenino keliu“, „Svyturio“, „Vienybės“ kolūkiuose. Tačiau nepatenkinamai šie reikalai tvarkomi „Puntuko“ kolūkyje, kuriame apseklinta tik 32 proc. telyčių, turinčių veršiuotis šiais metais. Prasti šios srities rezultatai ir „Nevėžio“ kolūkyje. Jakiškio tarybiniam ūkyje, kur apseklinta atitinkamai 42 ir 44 proc. telyčių.

Bandos reprodukcija turi labiau rūpintis ūkių zootechnikai selekcininkai. Jų pareiga — ne vien tvarkyti dokumentaciją, bet gilintis į padėję fermose, operatyviai šalinti pastebėtus trūkumus.

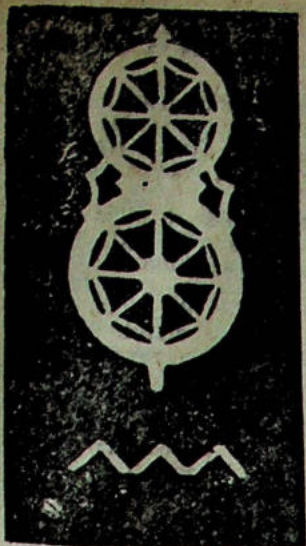
V. Andriūškevičienė
Zootechnikė

Irakininkas Justinas Baniūnas Anykščių autotransporto įmonės kolektyve dirba šeštus metus. Dirba sąžiningai, kruopščiai, tad juo patenkinti bendradarbiai, o administracija komjaunuolio pastangas ne kartą įvertino geru žodžiu, premija, pagyrimo raštu.

J. Junevičiaus nuotr.

KOLEKTYVINIS DARBAS

mīrskime ir tu, kurios pirmisiais kolūkio santvarkos metais daug sunkesnis sąlygomis dirbo fermose, laukuose. Amžius, sveikata jau neleidžia dabar joms dalyvauti gamyboje. Bet jų indėlis į kolūkinę gamybą buvo pagrindas tolesniam ūkio vystymui.

Motery tarybos, nepamirškime dirbti ir ta linkme, kad mamos fermose pakeistų dukros. Skiepykime jaunimui meilę savo tėviškei, žemei, savo kolūkiui.

Geros darbo sąlygos — gamybos sėkmės laidas. Vi-

kombinato moterų taryba rūpintis, kad visuose cechuose gerėtų darbų kokybė, kad moterys išėtų patenkinamos atliktomis paslaugomis. Siekiant pakelti buitinių darbų kultūrą, sužadinti norą lygiuotis į pirmaujančias, numatomi renginiai geriausiai mezgėjai, siuvėjai, kirpėjai, skalbėjai išaiškinti.

Motery tarybų veikla labai įvairi. Ir šiame penkmetyje lies visas moters gyvenimo, darbo sritis. Viso darbo dėmesio centre turi būti moteris-statytoja, kūrėja, vaikų motina, nuo ku-

biant karo veteranus, nulenkiant galvas kritusiems. Kurklių kolūkio moterų taryba organizavo motinoms ir vaikams išvyką „Partizanų keliais“, aplankė Rūdninkų girią. Pirciupį ir kitas vietas.

Karas seniai praėjo, bet jo padarinius primena žemės kauburėliai, motinų, našlių neužmiršamas sielvartas. Moterų tarybos ypač turi būti jautrios šioms moterims. Ar visos jos žino, kokias lengvatas turi gauti už žuvusį sūnų, vyrą, o gal netai jos laukia ne tik materialinės paramos, bet ir paguodos, kurią būtų teikęs artimas žmogus, kurio neteko.

Daug ir įvairių klausimų spręstis šiais metais moterų tarybos. Kiekviena taryba — pagal savo darbo specifiką, atsižvelgdama į tai, kas labiausiai jaudina moteris.

Paslovus ir nuoseklus rūpinimasis moterimi, moterimi-motina atsispindi ir Pagrindinėse TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptyse: „Pradedant 1981 metais, įvesti pagal šalies rajonus dirbančioms moterims iš dalies apmokamas atostogas kūdikiui prižiūrėti, kol jam sukaks vieneri metai“. Tai partijos ir tarybinės vyriausybės naujai numatoma lengvata moteriai, auginančiai vaikus.

Kokius klausimus bespręstume — visada turime matyti, kuo gyvena mūsų moterys, kaip bresta politiškai, kaip auga jų sąmoningumas. Juk „Partija ir liaudis išugdė naujas moteris — laisvas ir sąmoningas kovotojas už komunizmą, tikras savo Tėvynės ir savo likimo šeiminkės“. (TSKP CK Kreipiamasis tarptautinei moters dienai).

E. Vingrienė
Rajono moterų tarybos pirmininkė

Po vienu stogu

KAIP PASIKEITĖ JUSTAS

Kaime Justo kitaip nevadino, kaip nelaimingu Justu, nes jis pasigėręs kiekvienam guosdavosi, kad jis esąs nelaimingas Justas, kurio niekas nesupranta. O kodėl jį reikia suprasti — niekas nesigilino. Girtas grįžęs į namus, nebuvo jis panašus į nelaimingąjį, greičiau į karinę gaidį, kuris kaišiodavo panosėn kumščius abiem sūnams ir žmonai. Išblavėdavo ir vėl tapdavo tyliu žmogeliu. Kai girtas siautėdavo, žmona dažniausiai tylėdavo — žinojo, pasakys žodį — tik benzino ant ugnies užpils. Bet negirtam išsikačiudavo visas jo charakterio blogybes. Lyg katės maiše praburdėjo sutuoktiniai 35-rius bendro gyvenimo metus. Sūnūs visuomet buvo motinos pusėje, nes iki gyvo kaulo įgriso girtos prieštatai. Ir jie, kaip ir motina, atsiguldavo ant blaus.

Saipėsi, kad tėvas, užuot ejęs miegoti, vakarais kažką drožinėjo: verpstelės, statulėlės, pats dirbosi kiaušėms lovius, kėdes, meistravo stalus. Jie juokdavosi, kad grūbūs ir šleivi esą tėvo drožiniai. Taip ir sakydavo: suvaikėjai, seni, į senatvę. Peikė ne todėl, kad nesuprato jo padarytų daiktų vertės — vis norėjo jam įgelti. Giliau įsigilinęs, galbūt ir būtų užčiuopęs šeimoms narių nesantaikos priežastis. Ar panieka tėvą vertė ieškoti nusiraminto taurėleje, ar tos paniekos priežastis — jo girtuokliavimas ir girtos siautėjimas?

Jaunasis sūnus neseniai vedė. Nekalbė, kukli miesto mergaitukė atvažiavusi į svečius, ilgai stebėjo vakarą, kaip Justas rūpestingai drožinėjo verpstelę. Pagyrė jo darbą. Rodos, lyg ir nepaveikė šie žodžiai Justo. Tačiau iš papečkio ištraukė glėbį nebaigtų ir užbaigtų savo drožinių. Marti vis gy-rė jo darbą, žavėjosi, reiškė savo nuomonę, kur reikėtų ką padailinti.

— Tu, tėveliuk, pasistengęs ir į parodą kai ką galėtum pasiūlyti.

— Ką tu, vaikel, žmonės juoksis, sakys jau tikrai sukvailėjo senis.

Jis viską aprodė jaunajai marčiai ir savo padirbtus rakandus, baldus, nuvedė prie neseniai šiaudais apdengto stogo. Ji suprato, kad grūbūs jo drožiniai, bet skatino ir toliau dirbti, nes jautė, kad labai šildo jį geras žodis.

Ir kaip nekeista, jai atvažiavus į svečius jaunesniajam sūnui su žmona atsiradavo ant stalo butelis, nebegerdavo tėvas. Gal jam buvo gėda nevykėliu pasirodyti prieš jaunąją marčią, gal, zinodamas savo išgėrusio ūmų būdą, saugojo, kad jos kartais neįžeistų. Juk ji ne tik gy-rė jo drožinius. Maloniai skambėjo jam marčios kreipiamasis: tėveli, tėveliuk, tetušuk. Nė vienas sūnus jo taip nevadino: tėvai, seni, ei tu...

Be to, ji, anksti likusi be tėvo, pasigudo jam, kad visada svajojusi apie tėvą, stiprų, gerą... Kažkoks malonus jausmas pakuteno senio širdį, lyg gaudulys, kad štai ir ji kažkokia nelaiminga...

Jam pasirodė, kad jis visą laiką svajojęs apie dukterį, kuri ko gero būtų buvusi švelnesnė, geresnė už šiuos abu atžairimus. Ir štai, Reginos asmenyje (toks buvo jaunosios marčios vardas) — įsikūnijusi jo svajonė.

Kai išvažiuodavo Regina, tuštumą Justas pajusdavo, vis atrodydavo, kad kažko svarbaus nepamirgė, neparodė jai, nepaklausė.

Tylesnis pasidarė ir išgėręs. Tik dabar visiems namiešiams primindavo, kad jie neverti Reginos gerumo, o ypač mokė jaunąjį sūnų, kaip elgtis su žmona, kaip ją gerbti.

Rečiau triukšmaudavo Justas, todėl mažiau ir jį namiešiai smagstė adatomis. Be to, Regina, lyg ir atkreipė jų dėmesį, kad, gal iš tiesų gerai, jog tėvas drožia, kad turi savotišką gyselelę, kad reikia žavėtis, jeigu jis ne visai toks, kaip kiti kaime. Pasakojo apie liaudies meistrus, kaip tik senatvėje įnikusius į drožinėjimą ir pasiekusius pripažinimo.

Katrė Pakalniene

KOLEKTYVINIS
DARBAS

3 psl. 1984. L. 24

Motery darbai ir rūpesčiai

Pradėjome neeilinius metus — TSKP XXVI suvažiavimo, naujojo penkmečio pirmuosius metus.

Savo darbą kolektyvuose apžvelgia ir moterų tarybos. Elmininkų eksperimentinio ūkio moterų tarybos pirmininkė M. Garnelienė kalba apie tai, kad per praėjusį penkmetį išgražėjo Elmininkų centrinę gyvenvietę, išaugo gražūs, patogūs dviaukščiai darbininkų namai. Moterys noriai tvarko ir puošia sodybų aplinką. Per penkmetį pasikeitė moterims darbo sąlygos gyvulininkystės fermose.

Elmininkiečiai didžiuojasi savo darbščiomis fermų darbuotojomis, darbo veteranėmis: Socialistinio Darbo Didvyre G. Galiniene, pirmaujančia melžėja M. Siukščiūviene, darbo veterane L. Petrauskiene, išauginusia gausią, gražią šeimą.

Dar daug ką turi svarstyti, aptarti elmininkietės. Jos nepatenkintos, kad kai kurios sodybos toli atsilieka nuo pirmaujančių. Nori, kad ateinančiam penkmetį visa gyvenvietė artėtų prie pavyzdinių. Šio ūkio moterų taryba planuoja suruošti visų dirbančių moterų susirinkimą-popietę „Mūsų darbai XI-ame penkmetyje“. O Kurklių kolūkio moterų taryba ruošia moterų — darbo pirmūnių susitikimą su visomis ūkio moterimis.

Praėjo daug metų nuo to laiko, kai kūrėsi kolūkiai. Mes gerbiame šiandieninės darbo pirmūnės, bet nepa-

suose ūkiuose per praeitą penkmetį žymiai pagerėjo moterų, dirbančių gyvulininkystės fermose, darbo sąlygos. Bet sunkiame ir taip reikalingame darbe privalome daryti viską, kas lengvintų moterų darbą.

Pagrindinėse TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptyse 1981—1985 metams ir laikotarpiui iki 1990 metų parašyta: „Toliau gerinti dirbančiųjų moterų darbo ir buities sąlygas“.

Mūsų rajono buitiniškai kasmet plečia paslaugų ratą. Ir malonu, kad moterys vis daugiau pasinaudoja šiomis paslaugomis.

Ką kalba faktai? Jei Anykščių buitinių gyventojų aptarnavimo kombinate praėjusio penkmečio pradžioje per metus siuvykla teikė paslaugų už 121 tūkst. rublių, tai 1980 m. — už 173,8 tūkst. rublių. Ypač išaugo skalbyklos paslaugos, nuo 82,7 tūkst. rublių 1976 m. iki 129 tūkst. rublių 1980 m. Ir tai ypač išaugo kaimo moterims teikiamų paslaugų sąskaita. Tas gerai, kad kaimo moterys vis dažniau naudojasi joms buities darbus lengvinančiomis paslaugomis.

Sakysim, neretai nusiskundžiama buitinių atliekamų darbų kokybe. Apie tai, kaip gerinti paslaugų kokybę galvoja ir kombinato moterų taryba. Tarybos pirmininkė N. Narkevičienė pasakoja, kad 1982 metais prasidės naujos skalbyklos statyba. Pradedant naują penkmetį,

rios labai daug priklauso šeimos židinio šilumai.

Vaikų ir jaunimo auklėjimo klausimai visada buvo ir bus aktualūs moterų tarybų darbe. Įprasta, kad namuose vaikais daugiau rūpinasi mama. Mama eina ir į mokykloje vykstančius tėvų susirinkimus. Taip jau atsitinka, kad ir mokyklose vyksta tarytų mamų susirinkimai. Ar vaikų auklėjimo klausimais turi domėtis tik mamos, ar jos pačios nenušalina šeimos galvos — tėvo nuo rūpinimosi vaikų auklėjimu?

„Už taiką“ kolūkio moterų taryba šiais metais kaip tik organizuos vakaronę, pavadintą „Tėvo vaidmuo šeimoje“, troškūnietės savo renginį galvoja taip pat skirti pokalbiui apie tėvo reikšmę vaikų auklėjimui.

Tiek „Už taiką“ kolūkio moterų taryba, tiek vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ moterys, tiek troškūnietės ir kurkūnietės stengiasi darbą organizuoti taip, kad įvairiose rengiamose priemonėse galėtų dalyvauti visa šeima. Kuriai senelė nemalonu pasiklausti, kaip susirinkusiems deklamuoja anūkė, o anūkė — kaip jos senelė pasakoja apie senus senus laikus, kai ir ji buvusi dar maža.

Praėjusiais metais mes gyvenome pergalės prieš fašistinę Vokietiją 35-ųjų metų sukurtais atsiminimais. Visuose kolektyvuose praėjo tam skirti renginiai, pager-

Peniankų pieno surinkimo punkto surinkėja Zosė Kavoliūnienė dirba, palyginus, neseniai, nuo 1977 metų, tačiau jau pasiekė gerų darbo rezultatų. Praėjusių metų pieno surinkimo planą įvykdė 129,6 proc. O dešimtojo penkmečio gamybinės užduoties įvykdė 1980 metų rugpjūčio 15 dieną. Iš kiekvienos kolūkiečių karvės supirko po 2551 kg pieno. Pūkle tvarkinga, švaru. Zosė Kavoliūnienės nuotrauka puošia Anykščių sviesto gamyklos darbo pirmūnių garbės lentą.

J. ŽVIRBLIO nuotraukos: Peniankų pieno punkto surinkėja Z. Kavoliūnienė.

KAIP IŠVALYTI DRABUŽIUS

Daugelį dėmių galima pašalinti šiltu arba karštu vandeniu ir muilu. Todėl iš pradžių bandykite pačias paprasčiausias priemones. Tik kai jos nepadės, pereikime prie sudėtingesnių, degtinių, spirito, benzino, terpentino, amoniako ir t. t. Būtina atsargumas: spiritas ir rūgštys tirpdo, blukina kai kuriuos dažus, gali pakeisti audinio spalvą. Todėl iš pradžių išbandykime. Chemikalais pavale dėmę, išplaukime ir vėl pavykdykime. Taip iki trijų kartų. Stipriai netrinkime — susigadins audinys.

RIEBALŲ DĖMĖS

Jeigu drabužis suteptas riebiu maistu, aliejais, taukais ir t. t., geriausia priemonė tokioms dėmėms išvalyti benzinas, terpentinas, eteris.

Jeigu drabužis su pamašalu, atardykime jį ir po suteptu audiniu padėkime fašeros gabalėlį ar lentelę, ant jos pabarstykime truputį sauso krakmolo. Dėmę patrinkime gabalėliu šiurkš-

taus audinio, kuris vos vos suvilgytas benzinu ar terpentinu. Operaciją pakartokime, benzinu suvilgytą skudurėlį pabarstę krakmolu, kuris sugeria riebalus ir jie neišsklinda audinyje. Jei dėmė didelė, pavalykime 2—3 kartus. Po valymo, kai išdžiū, krakmolą išdulkinsime šepečiu.

Toks valymo būdas nekenksmingas audiniui, benziną spalvos nekeičia.

Pašalinti riebalų dėmę galima ir kitaip. Suteptą vietą suėmę į gniutulėlį, kiek žemiau užriškime tvirtu siūlu. Gniutulėlį pamerkime į benziną, paskui nuspauskime. Kiek kartų tai reikia kartoti, priklausys nuo riebalų kiekio, palekusio ant audinio. Drabužis džiovinamas neatrیشius siūlo, paskui lyginamas per drėgną skudurėlį.

Atsiminkime, kad, naudojantis benzinu, patalpoje negalima degti ugnies, kambarys turi būti vėdinamas.

Vietoj benzino galima naudotis ir milteliais „Lotos“. Miltelius sumaišykime

lygiomis dalimis su denatūruotu spiritu arba šiltu vandeniu. Masę uždedame ant dėmės ir įtriname į medžiagą. Po dešimties minučių šią vietą plauname šiltu vandeniu. Kartais operaciją tenka pakartoti.

„Lotoso“ milteliai tirpsta benzine (du šaukštai miltelių ir du benzino). Tačiau valant tokiu mišiniu suteptą audinio vietą būtina užrišti į gniutulėlį, kitu atveju medžiagoje gali atsirasti patakai.

PRAKAITO DĖMĖS

Neretai susitepa švarkų, paltų apykaklės, kepurėlių vidus. Šios vietos valomos amoniaku, stengiantis, kad daiktas neperšlapytų. Kietu šepečiu, suvilgytu amoniaku, triname suteptas vietas. Paskui jas nuplauname šiltu vandeniu ir ištriname stalo ačiu. Po valymo drėgnas vietas nusausiname šiltu, sausu skudurėliu.

(Iš „Krestjankos“)

(Tęsinys sekančiame puslapyje, skirtame moterims).

Sparnuočiai iš baltosios pašakos...

Svarstome TSKP CK projektą

AR SAUGOSIME GAMTĄ?

„Gamta — stebuklinga knyga, teikianti didelį pasitenkinimą tam, kas moka ją skaityti“. Bet ar visi mokame ją skaityti? Vaikas domisi ji supančiu pasauliu: jam patinka drugelis, gelytės žiedas ir ant jo tupinti bitutė. Jis stengiasi savo mažomis rankutėmis viską paliesti, pajusti. Ir jau nuo tada ji reikia mokyti suprasti, kad nuskintas žiedas daugiau nebežydės, nutrauktas sparnas drugelis nebeskraudys. Pirmieji mokytojai vaiko pasaulyje yra tėvai, broliai, seserys. Ir nuo jų priklauso, koks susiformuos požiūris į supančią gamtą: ar jis saugos darželio rožę, lauko ramūnelę.

Vaikas praveria mokyklos duris. Jo vidinis pasaulis tik formuojasi. Jis dar mažas žmogus, norintis išgirsti atsakymus į tūkstantį „kodėl?“. Meilė gamtai, noras saugoti viską, kas gražu ir kas paprasta, turi būti skiepijama nuo mažų dienų. Juk jei kiekvienas žmogus padarytų savo sklype viską, ką gali, kokia graži būtų mūsų supanti aplinka. Nuo vaikystės matydamas grožį aplink save, vaikas įprasų jį saugoti, kurti tą grožį pats. Juk niekad neišauklėsime fikro gamtos mylėtojo tik žodžiais, reikalingas geras, užkrečiantis pavyzdys. Jei vaikas išmoks prižiūrėti gėles savo darželyje, jis jų nemindys ir pievoje, miške. Gamtos natūralumo išsau-

gojimu turi rūpintis ne tik gamtos apsaugos darbuotojai.

TSKP CK projekte partijos XXVI suvažiavimui yra tokie žodžiai: „Plačiau įtraukti visuomenę į gamtos apsaugą“. Gamta — visos liaudies nuosavybė, todėl svarbu, kad kiekvienas žmogus sąmoningai tai suprastų, būtų aktyvus gamtos globėjas, stengtųsi išlaikyti, puoselėti ir turtinti jos grožį. Mes visi piktinamės eidami per prišukšlintą mišką (neigi tada, kai patys jį prišukšliname), matydami teršiamus vandenius. Bet ar galime kiekvienas iš mūsų ramia sąžine atsakyti į klausimą, ar viską aš padariau, ką galėjau? Ar daug jėgų ir pastangų reikia, kad keliaudami paliktume sutvarkytas laukvietes, užkastume šiukšles, nesikintume gėlių, nelaužytume medelių? Ne. Kitišais metais vėl galėtume atvykti pailsėti į tą pačią vietą, nereikėtų ilgai ieškoti švarios miško alkštelės.

Anykščių rajonas garsėja ne vien poetais ir rašytojais, visų pirma — čia nuostabią gražią gamtą. Tačiau... Jei buvo imtasi griežtų priemonių išsaugoti Anykščių šilėlio gamtą, tai ar ne laikas pagalvoti, ką daryti, kad ir kiti miškai ir miškeliai nebūtų žiauriai niokojami ir begėdiškai teršiami. Gal būtų vertėtų ūkių vadovams didesnę dėmesį atkreipti į šiuos klausimus. Kur bepa-

žvelgsi, aplink gražūs miškai, miškeliai. Bet ar iš tiesų jie gražūs? Leini gilyn ir krinta į akis šiukšlių sąvartynai, prirausta duobių bulvėms. Juk duobę žymiai sunkiau iškast, negu užlyginti. Galų gale šiukšlės, visus klaurus kibirus, sulūžusius dviračius ir kitas „puošmenas“ galima palaidoti tose pačiose duobėse. Nors metalo žaliava neatsiranda savaime. Ji galėtų būti dar kartą panaudota, pravartu būtų taupesniems. Jeigu taip gyvensime, greitai gražūs pušynai gali tapti sąvartynais.

TSRS Konstitucijos 67 straipsnyje sakoma: „TSRS piliečiai privalo saugoti gamtą, tausoti jos turtą“.

Gamtos apsauga — visų mūsų pareiga. Gal būtų reikėtų dar griežčiau bausti gamtos apsaugos įstatymų pažeidėjus, su nesąmoningais piliečiais kalbėtis taip, kaip jie „kalbasi“ su gamta.

Zinaida Cernova,
Aleksandra Daukšienė,
biologės

Ziemą miškas baltut baltutis tarytum pavirtęs sniego pasaka. Sios pasakos sakmėje buvo balti kaip sniegas sparnuočiai. Dabar jie bemaž tik pasakojimuose minimi. Kiekvienam įdomu, o kas gi jie tokie? Baltosios pasakos baltieji sparnuočiai, mūsų miškų pažiba, juolučių telerinių gimnastai — pūgų teleriniai. Už juos žiemą mažai kas baltesnis. O vasarą jie tampa rusvais su juodomis plunksnų priemaišomis, išmarginomis skersinėmis juostomis.

Sie sparnuočiai už paprastuosius telerinius kiek mažesni, o už kurpukas didesni. Girdėjome, kad jie gyvena Dabūžių girios Lygumų raiste, Kupiškio Sepetoje, Ukmergės Dumblyje, Akmenės Kamanose. Dar netaip seniai jie buvo pastebimi Rokiškio apylinkėse miškuose, ties Pabrade ir kai kuriose kitose vietovėse, primenančiose tundra.

Gegužės-birželio mėnesiais kuklame lizde ant žemės pa-

telė padeda 6—10 kiaušinių, kurie būna šviesiai rusvi su tamsesnėmis dėmėmis. Pėtėjimas trunka apie 24 dienas. Atrodo, kad pagal kiaušinių skaičių šių paukščių būtų nemažas visumas. Tačiau taip nėra. Jie nepristaikė miškų kultūrinimo, melioracijos, profilio pakitimams. Sie paukščiai, ypač jaunikliai, nuo kai kurių ligų buvo labai išretėję ir šiaurėsiniuose kraštuose kaip Norvegijoje, kur tundra aplinkos dar netruksta.

Baltieji teleriniai — puikus medžioklės objektas. O štai kiti sparnuočiai iš baltosios pasakos, kaip baltosios pelėdos — vertingos sanitarinio požiūriu, kurios nei ir dieną nesnaudžia, o pačiumpa pelinius graužikus. Jos ir seniau buvo nedidžios mūsų krašte, o dabar — didelė retenybė, užklystanti iš šalčio šalies tundra. Kartą teko matyti. Tai įspūdingi sparnuočiai, gan stambūs, sveriantys apie 2 kg.

Iš šiaurinių tundra šaltis ir sniego pūgos į mūsų kraštą atveja kitus stambius sparnuočius, vadinamus tuobuotaisiais suopais. Retėjantys paukščiai, o jie, kaip ir daugelis plėšriųjų, yra nepaprastai naudingi, atliekantys gamtos sanitarijos darbą. Mūsų krašte jie minta pelėms, pelėnais, žiurkėmis. Tuobuotųjų suopių pavadinimas yra kilęs nuo to, kad jų kojos, apaugusios iki pirštų plunksnomis, primenančiomis tuobus. Jie pašloki, tarytum vietomis išmarginoti sniegu. Neturime tikrų duomenų, ar šie sparnuočiai kur nors per mūsų respubliką. Būtu labai pravartu, kad tokie naudingi aplinkos sanitarai įsikurtų kurioje nors mūsų girioje.

Nebe kiekvienoje girioje per mūsų šalis vakariniai suopai. Nors jiems maisto — pelinių graužikų apstu, bet miškuose beveik išstus melus vykstantys ruošos darbai, chemizacija ir kai kurios kitos priežastys trukdo šių paukščių plitimui. Mažai beliko laukuose pavienių stambesnių medžių, nuo kurių suopai stebėdavo aplinką ir pagriebdavo peliškutes.

Nelengva iš baltosios sniego pasakos pasprukti ir plačių laukų vištelėms — kurpukoms. Jos nekeičia savo vasaros aprangos į sniego spalvą. Jas iš lėli, kaip judančius kamuoliukus, visai pastebi. Daug nukentėta nuo priešų, o draugai ne visada laiku prisimena. Nesinori būti pranašu, bet vis tiek reikia suabejoti ar neįvyks ir kurpukoms anksčiau išvardintu sparnuočių iš baltosios pasakos likimas.

Tad žiema sparnuočius būtina globoti.

P. Sleikus
Biologijos mokslų kandidatas

VILKAS PANAMĖJE

Tą gruodžio šeštadienį kartu su savo bobute ir dar pora atėjusių pavakaroti kaimynų sėdėjome prie televizoriaus. Umai išgirdome kieme įjirtingą mūsų mažo kudloto šuniuko Pipiro lojimą, o po to jo variantą kaukių. Kartu su kaimynėmis išskubėjusi į lauką, bobutė pamatė panamėje šmėkštelėjusį didelį žvėrį nuleista uodega. Pasirodo, vilkas atsibaladojo. Moterys ėmė šūkaloti, ir vilkas dingio tamsy. Tuo tarpu iš kažkur atsiradęs Pipiras, visas drebėdamas prispaudė prie bobutės kojų. Šuniukas šlubčiojo, jam buvo išpešti plaukų kuokšteliai, ir nė per žingsnį nesirvijo trauktis nuo žmonių. Matyt, susitikimas su vilku jį nepaprastai įbaugino, kad kiek būtų ir liūdnai baigsis...

Jau nebe pirmą kartą šią žiemą atsibastė vilkai į mūsų Klaibūnų kaimą. Pilkų šlaistytasi ir arčiau miško gyvenančių vilkončių sodyboje. Jų šuo buvo prišlasis, tai ir buvo sudraskytas plėšrūno.

Nepageidautini tie vilkų apsilankymai mūsų kaimu. Baisūs jie ne tik pasakose.

Daiva Marcinkevičiūtė

Redaktorius
ST. VINCIONAS

Dėkoja

Nuoširdžiai dėkojame visoms įstaigoms ir organizacijoms, bendradarbiams, draugams, giminėms, kaimynams, visiems, kurie užjaučė ir padėjo laidojant mylimą mamytę Anelę Aglinskienę.

Dukros ir sūnūs

Nuoširdžiai dėkojame Anykščių rajono LDT vykdomajam komitetui, rajono apylinkių pirmininkams, „Už taiką“ kolūkio pirmininkui A. Stukui, Debeikių apylinkės Tarybos deputatams, visoms organizacijoms, įstaigoms, draugams, giminėms, kaimynams, kurie užjaučė ir padėjo palaidoti mylimą motiną ir žmoną.

Silinių šelma

Anykščių rajono vartotojų kooperatyvo darbuotojai nuoširdžiai užjaučia JONĄ ARSAUSKĄ, jo motinai mirus.

STASEI SPRINDIENEI Liūdesio valandą, mirus vyrui, reiškia nuoširdžią užuojautą. Autokelių valdybos pirminė partinė organizacija

JANINAI KIRVELIENEI Mirus mylimam tėveliui, reiškia nuoširdžią užuojautą. Levaniškio kolūkio karvių melžėjos

Reikalinga

Anykščių KMK skubiai reikalingas ekskavatorininkas darbu su ekskavatoriumi EO-5015A (0,5 m³). 1981 metų laikotarpyje bus aprūpinama butu. Kreiptis: Anykščiai, Tarybų 4, į viršininką arba skambinti telefonu 5-17-77. Administracija

ALFONSUI ZUKUI Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamyteli, nuoširdžią užuojautą reiškia Anykščių SGD tarybos darbuotojai.

VALEI LATATUJEVAI Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus brangiai mamyteli. Kontrimavičienė, Vilevičienė, Zukauskai

POVILUI ZUKUI Dėl mylimos mamytės mirties reiškia nuoširdžią užuojautą. Kurklių kolūkio mechanizatoriai

Mirus mylimam broliui, nuoširdžiai užjaučiame ZITĄ BLAZIENĘ. Silevičiai, Antanaičiai, Sapkos, Maskolūnai, Gudai

ZITAI BLAZIENEI Nuoširdžiai užjaučiame, mirus broliui. Sodninkystės tarybinio ūkio bendradarbiai

Mirus POVILUI SPRINDZIUI, reiškia nuoširdžią užuojautą velionio šeimai ir artimiesiems. SRV administracija ir profsąjunginė organizacija

RITAI SNIUREVICIENEI Mirus mylimam broliui, reiškia nuoširdžią užuojautą. Sodninkystės tarybinio ūkio Pagirų gyvulininkystės darbuotojai

ONUTEI ZIUKIENEI Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai palengvina Jūsų skausmą, mirus mylimai mamyteli. K. Staro kolūkio Nakių fermos darbuotojai

VLADISLOVUI GRIGALAVICIUI Liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, reiškia nuoširdžią užuojautą. J. Bilūno gatvės namo Nr. 20 III laiptinės gyventojai

Anykščių rajono LDT vykdomojo komiteto sekretoriui VLADISLOVUI GRIGALAVICIUI Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jūsų liūdesio valandą, mirus mylimam broliui. Anykščių rajono miestų ir apylinkių Tarybų vykdomųjų komitetų pirmininkai ir sekretoriai

JONUI ARSAUSKUI Dėl mylimos mamytės mirties reiškia nuoširdžią užuojautą. Gastronomo parduotuvės darbuotojų kolektyvas

ZITAI BLAZIENEI Nuoširdžiai užjaučiame, mirus broliui. Sodninkystės tarybinio ūkio mechanizatoriai

IGNUI KIRVELIUI Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus mylimam tėveliui. BGAK stalių dirbtuvės darbuotojų kolektyvas

VLADISLOVUI GRIGALAVICIUI Liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, reiškia nuoširdžią užuojautą. J. Bilūno gatvės namo Nr. 20 III laiptinės gyventojai

VLADISLOVUI GRIGALAVICIUI Liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, reiškia nuoširdžią užuojautą. J. Bilūno gatvės namo Nr. 20 III laiptinės gyventojai

ZITAI BLAZIENEI Nuoširdžiai užjaučiame, mirus broliui. Sodninkystės tarybinio ūkio bendradarbiai

Dar pasitaiko tokių medžiotojų, kurie į kello ženklus išbanda savo taiklumą. (Faktas)

— Pataikiau!.. J. Katkevičiaus piešinys